

Yrittäjien tarpeet palvelukeskuksesta

Posio Mikko

10.10.2013 :: Energia ja ympäristö

Pohjois-Pohjanmaa on laaja maakunta, jonka elinvoimaisuuden perustana ovat toimiva ja kehittyvä maaseutu yrittäjineen sekä korkeatasoiset koulutus- ja tutkimuspalvelut. Näiden toimijoiden etäisyys toisistaan ja tiedonkulun puute voivat olla molempien sektoreiden toiminnan kehittymisen esteenä. Ongelmien ratkaisemiseksi on Oulun seudun ammattikorkeakoulussa käynnissä LuovaOteKeskus-hanke.

LuovaOteKeskus

Oulun seudun ammattikorkeakoulun (Oamk) Luonnonvara-alan yksikkö käynnisti yhdessä Tekniikan yksikön kanssa vuoden 2011 lopussa LuovaOteKeskus (<http://www.oamk.fi/hankkeet/luovaotekeskus/>)-hankkeen. Hankkeessa suunnitellaan Pohjois-Pohjanmaalaisten energia-, ympäristö- ja luonnonvara-alan yrittäjien tarpeisiin palvelukeskusta, jollainen on jo olemassa esimerkiksi Jyväskylän ^[1] (#cite-text-0-0) ja Hämeen ammattikorkeakouluissa ^[2] (#cite-text-0-1).

Jyväskylän bioenergiakeskus edistää bioenergian jalostusta, käyttöä ja sekä siihen liittyvää yrittäjyyttä tarjoamalla erilaisia koulutus-, mittaus- ja tutkimuspalveluita yrittäjien tarpeisiin ^[1] (#cite-text-0-0). Hämeen biotalouden Koulutus- ja tutkimuskeskus toteuttaa opetusta, jossa opiskelijat hakevat yhdessä opettajien kanssa tietoa tuottaen samalla opetusmateriaalia ^[2] (#cite-text-0-1).



Tällä hetkellä LuovaOteKeskus nimellä kulkevan palvelukeskuksen tarkoitus on tuoda Oulun seudun tutkimus-, kehitys- ja innovaatio (tki) osaaminen yrittäjien lähelle. Tarkoituksena on myös toimia opetusympäristönä parantaen opetuksen käytäntö- ja yrittäjälähtöisyyttä, tarjota väylä innovaatioiden kaupallistamiskokeiluille ja liiketoimintamallien rakentamiselle sekä välittää yrittäjien tutkimustarpeita tki-toimijoille. Hankkeen nimi, LuovaOteKeskus, muodostuu hankkeen päätoimijoiden Oamkin Luonnonvara-alan ja Tekniikan yksiköiden nimien lyhenteistä, Luovasta ja Otekista. Nimi kuvaa myös hyvin halua luoda uusi lähestymistapa yrittäjien ja tki-sektorin väliin.

Yrittäjien tarpeet esiin

Pohjois-Pohjanmaan yrittäjien ja Oulun seudun tki-sektorien välinen yhteistyö on haastavaa, johtuen pitkistä välimatkoista ja toimijoiden erilaisuudesta. Erilaisia [hankkeita](http://www.pohjois-suomi.fi/fi/euroopan-aluekehitysrahasto/hanke-esimerkkeja.html) (<http://www.pohjois-suomi.fi/fi/euroopan-aluekehitysrahasto/hanke-esimerkkeja.html>) yritystoiminnan kehittämiseksi on ollut paljon, mutta hankkeiden päätyttyä kehittämistoiminta on yleensä loppunut. Palvelukeskuksen tarkoitus on luoda pysyvämpi malli, jossa tehtäisiin pitkäjänteisempää työtä sen sijaan, että palvelukeskuksen toiminta loppuisi hankkeen päättyessä. Jotta palvelukeskuksesta saataisiin mahdollisimman toimiva, täytyi ensin selvittää millaisia alueen yrittäjien tarpeet ovat.

Palvelukeskuksen suunnittelun avuksi tehtiin kesällä 2012 [webropol-kyselytutkimus](http://www.webropolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin502667&SID=af23a453-7bbe-4651-8076-629df19b8d0a&dy=2086924417) (<http://www.webropolsurveys.com/Answer/SurveyParticipation.aspx?SDID=Fin502667&SID=af23a453-7bbe-4651-8076-629df19b8d0a&dy=2086924417>), jonka tarkoitus oli kartoittaa alueen yrittäjien tarpeita palvelukeskukselta. Kyselytutkimuksesta kirjoitettiin hankkeen sisäinen raportti [\[3\]](#) ([#cite-text-0-4](#)). Yrittäjiltä kysyttiin yritysten perustietojen lisäksi tuote- ja toiminnankehittämistoiminnasta sekä aikaisemmasta yhteistyöstä ja kokemuksista mahdollisesta yhteistyöstä tki-toimijoiden kanssa. Kutsu kyselyyn lähetettiin 350 Pohjois-Pohjanmaalaiselle energia-, ympäristö ja luonnonvara-alan yrittäjälle.

Yritysten kokemukset ja tarpeet tki-palveluista

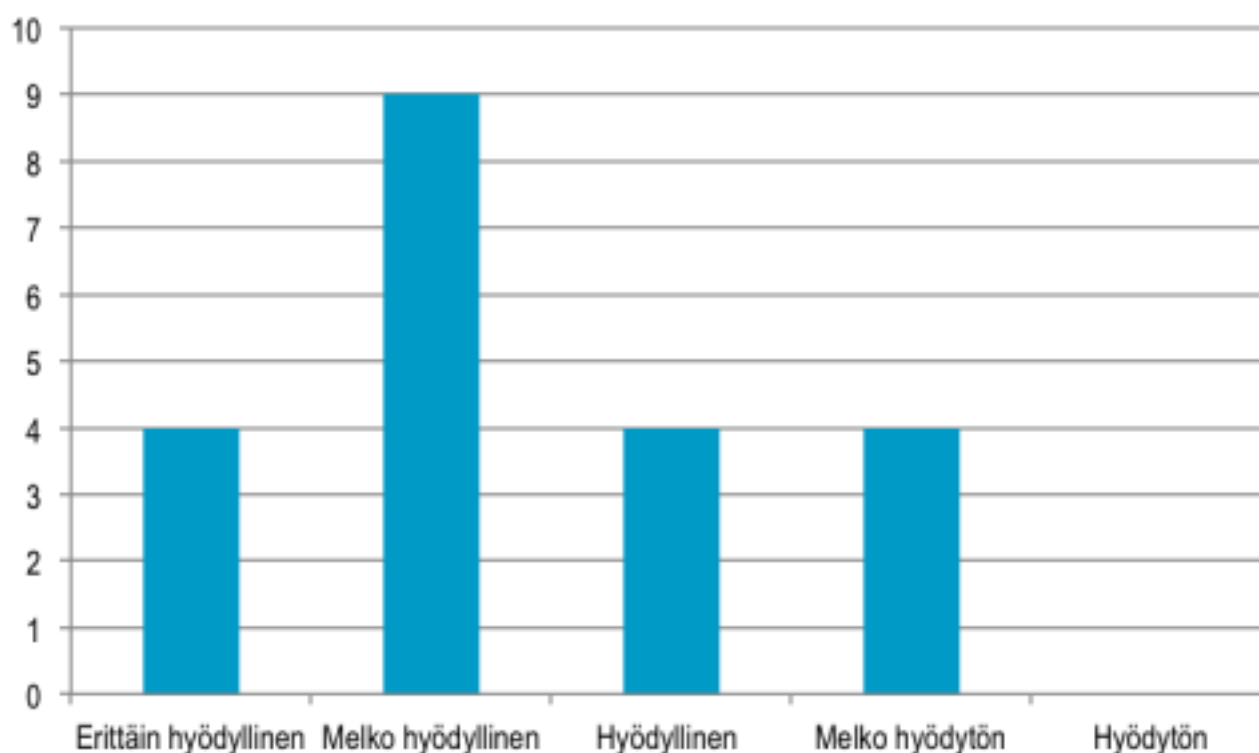
Pohjois-Pohjanmaan maaseudulla on paljon yritystoimintaa. Pelkästään maatiloja on 5 411 [\[4\]](#) ([#cite-text-0-5](#)), jonka lisäksi on myös muuta yritystoimintaa. Kyselytutkimusta ei voida pitää tilastollisesti luotettavana, koska kyselyyn vastasi vain 35 yrittäjää eli vastausprosentti jäi 10 prosenttiin [\[5\]](#) ([#cite-text-0-6](#)). Matalaan vastausprosenttiin arveltiin syyksi kyselytutkimuksen kutsujen lähettämisajankohtaa. Kesällä yrittäjät ovat lomalla tai maanviljelijät kiireisiä.

Maanviljelys oli kyselyyn vastanneilla yleisin toimiala. Heitä oli 13. Seuraavaksi yleisimmät toimialat olivat koneiden valmistamiseen liittyvä toiminta 10 vastaajalla ja elintarviketalous seitsemällä vastaajalla. Vastanneiden joukossa oli myös yrittäjiä metsätalouden, kemian, energiantuotannon, rakentamisen ja suunnittelun toimialoilta. Yritysten sijainnit painottuivat Oulun kaupungin alueelle. Yrityksistä 12 oli Oulun kaupungin alueelta ja loput muualta maakunnasta. Yrityksissä oli keskimäärin 9,5 työntekijää. Yrittäjien keski-ikä oli 51 vuotta ja kokemusta yrittämisestä oli keskimäärin 17 vuotta. Naisia yrittäjistä oli 8 ja miehiä 27.

Yritysten tulevaisuuteen liittyvistä vastauksista kävi ilmi, että 22 yritystä oli kasvua tavoittelevaa, 7 yrityksellä oli edessä sukupolven vaihdos ja viisi yritystä oli saavuttanut vakaan tilan. Yksi yrittäjä oli jäämässä eläkkeelle. Uusilla tuotteilla ja palveluilla yritystoimintaa halusi kehittää 28 yritystä, kehitystoiminnan tapahtuessa pääosin yrityksen päätoimialalla.

Tuotekehitykseen käytettyjen resurssien määrän arvioiminen oli vastaajille haastavaa. Yrittäjistä 21 ilmoitti käyttävänsä resursseja tuotekehitykseen, budjetin vaihdellessa 1-30 % liikevaihdosta. Osa ilmoitti kaiken tuotannon olevan tuotekehitystä, yksi yritys teki uniikkituotteita ja osa ilmoitti kaiken ylimääräisen ajan kuluvan tuotekehitykseen.

Ulkopuolisia tki-palveluita oli käyttänyt 22 yritystä. Heistä 9 oli sitä mieltä, että palvelut olivat olleet hyödyllisiä (kuvio 1). Käytettyinä palveluina yrittäjät mainitsivat tietotekniikka-, kehitys- ja koulutuspalvelut, tuotekehitys ja tuotetutkimuksen sekä asiakkuustutkimukset.

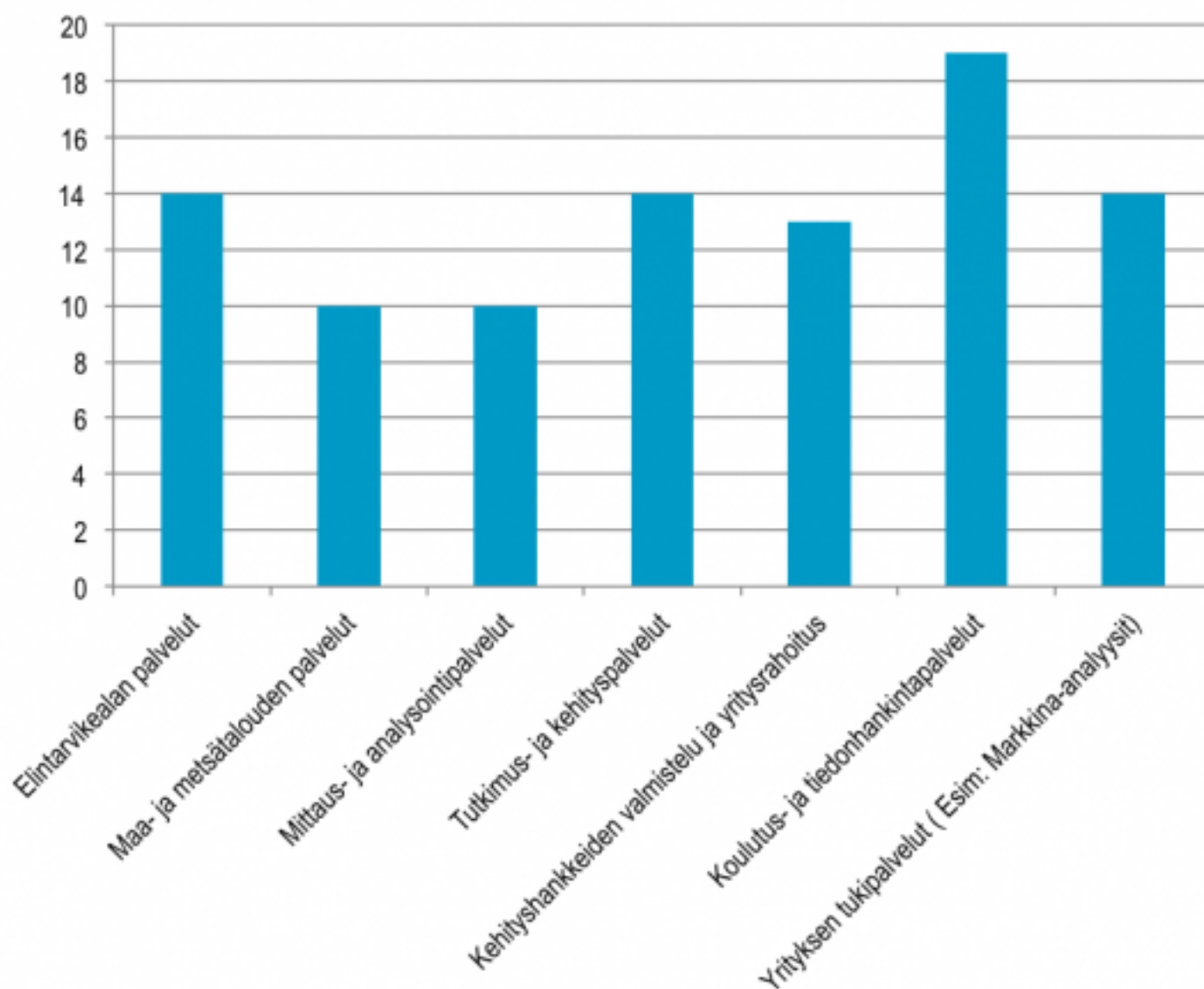


KUVIO 1. Yrittäjien kokemukset tki-palveluista. Enemmistö (9 vastaajaa) oli sitä mieltä, että tki-palvelut olivat olleet melko hyödyllisiä

Kuusi tki-palveluita käyttänyttä yrittäjää kommentoi käyttämiään palveluja sanallisesti. Heidän mukaan tki-palveluiden laadussa ja käyttökelpoisuudessa oli ollut suuria vaihteluita. Myös yrittäjien oma rooli tki-palveluiden onnistumiseksi mainittiin. Piti tietää, mitä halusi ja mitä oltiin tekemässä.

Yrittäjistä 13 kertoi syitä siihen, mikseivät he olleet käyttäneet tki-palveluita. Osa yrittäjistä koki tki-palveluiden käytön liian monimutkaiseksi, aikaa vieväksi ja kalliiksi. Suurin osa yrittäjistä vastasi, etteivät vain tarvinneet tki-palveluja. Osa yrittäjistä ei kehittänyt tuotantoaan esimerkiksi eläkkeelle jäämisen takia tai tehtävä työ on jatkossakin samanlaista kuin tällä hetkellä. Osa vastaajista koki, ettei kotimainen palveluntarjoaja ollut tehtäviensä tasalla ja kertoi joutuneensa hakemaan tietoa ulkomailta.

Yritysten tarvitsemia palveluita koskevassa kysymyksessä sai valita kolme itselleen tärkeätä palveluvaihtoehtoa. Eniten valintoja ja palvelutoiveita (19 valintaa) tuli kysymykseen, joka koski yrityksen koulutus- ja tiedonhankintapalveluita ja tarkemmin eriteltynä tuotekehitystä. Vähiten yrityksiä kiinnosti toimitilapalveluiden hankinta palvelukeskuksen kautta. Alla olevassa kuviossa on yrittäjien palvelutoiveet palvelukeskukselta.



KUVIO 2. Yritysten palvelukeskukselta toivomat palvelut. Vastanneista yrittäjistä 19 toivoi palvelukeskukselta koulutus- ja tiedonhankintapalveluita

Yrittäjien kommentteja

Kyselytutkimuksen lopussa vastaajat saivat kommentoida suunnitteilla olevaa palvelukeskusta vapaasti. Kommenteissa esille tuli seuraavia asioita:

"Ei pelkkiä suunnittelu ja laskelmia vaan konkreettisia toimintaa ja esimerkki ratkaisuja ja kerrotaan missä olisi se toimiva tapaus jossa voisi käydä kattomassa toimintaa ja opastaa tiloja alkuun."

"Edellä mainitussa luettelossa on monia hyviä asioita, joita voisi ottaa mukaan, mutta kaikkea ei kannata haalia. Kannattaa valita vain niitä, joissa kilpailukyky, osaaminen ja hinnoittelu ovat sillä tasolla, että yritykset lähtevät niihin mukaan."

"Kontaktit ulkomaailmaan ovat aina plussaa. Kaikki keksinnöt ovat pääosin poimittavissa ja sovellettavissa omaan yritykseen."

Johtopäätökset

Kyselytutkimuksen tarkoitus oli selvittää alueen yrittäjien tarpeet suunniteltavalta palvelukeskukselta. Tarpeiden selvittämiseksi yrittäjiä pyydettiin vastaamaan Webropol-kyselytutkimukseen. Kyselytutkimuksen vastausprosentti jäi kuitenkin matalaksi, vain 10 prosenttiin, joten kyselytutkimuksen tuloksia ei voida pitää tilastollisesti luotettavina.

Yritysten tarpeet olivat hyvin konkreettisia. Suosittuja palveluita olivat esimerkiksi mittauspalvelut sekä liiketoimintasuunnitelmat. Nämä olivat sellaisia palveluita, joita ei koettu muualta saatavan. Tulevan palvelukeskuksen tulisi olla yrityslähtöinen matalan lähestymiskynnyksen toimija, josta yrittäjä saisi apua toimintansa kehittämiseen helposti ilman turhaa pallottelua luukulta toiselle.

Palvelukeskuksessa ei enää suunniteltaisi vaan toimittaisiin. Yrittäjien tietoisuuteen tuotaisiin, että Oamkissa osataan ja myös tehdään työtä alueen yrittäjien liiketoiminnan kehittämiseksi.

Lähteet

1. ^[ab](#)Jyväskylän ammattikorkeakoulun bioenergiakeskus. Hakupäivä 4.3.2013.
<http://www.jamk.fi/tutkimus/keskukset/bioenergiakeskus>
2. ^[ab](#)Hämeen ammattikorkeakoulun kotisivut. Hakupäivä 28.5.2013.
<http://portal.hamk.fi/portal/page/portal/HAMK/Organisaatiojatoimipaikat...>
3. ^Posio, M. 2012. Kyselytutkimuksen analysointi. Hankkeen sisäinen raportti.
4. ^Matilda Tilastolaari. Tilastokeskus. Hakupäivä 19.8.2013.
<http://www.maataloustilastot.fi/node/2343/3>
5. ^Vehkalahti, K. 2008. Kyselytutkimuksen mittarit ja menetelmät. Vammala: Tammi.